

LAUSUNTO

Oikeusministeriölle

Asia:

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion oikeusapu- ja edunvalvontapiireistä

Viite:

OM 7/33/2015

SUOMEN SYYYTÄJÄYHDISTYS R.Y.:N LAUSUNTO

Suomen Syyttäjäyhdistys r.y. (syyttäjäyhdistys) kiinnittää huomiota tässä lausumassaan esille tuomiin seikkoihin.

Oikeudellisten palveluiden tarjoajien päätehtävänä oikeusvaltiossa on huolehtia oikeusturvan toteutumisesta. Tämä tarkoittaa, että yhteiskunnan jäsenillä, yksilöillä ja yhteisöillä on mahdollisuus toteuttaa ne oikeudet, jotka yhteiskunta heille takaa. Kun kyse on verorahoitteisesta oikeustoimesta on sekä toteutettava asiakkaiden oikeudet, että toiminnan on myös rakennettava koko oikeusjärjestyksen toimivuutta.

Yksinkertaisimmat ja muutoinkin tavallisten ihmisten arkielämässä vaatimat palvelut on luonnollisesti mahdollista ja myös valtiontaloudellisesti järkevää toteuttaa alemmilla vaativuustasoilla, kuin varsinaista lakimieskoulutusta vaativat tehtävät, mutta ehdotetuissa oikeusapu- ja edunvalvontapiireissä erityisesti oikeusavun puolella painottuvat tehtävät, joiden vaativuus edellyttää lakimieskoulutusta. Myös edunvalvonnan puolella varmasti tulee eteen erilaisia oikeudellisia kysymyksiä (perheoikeudelliset, rikosasiat, riita-asiat ja hakemusasiat), joissa joudutaan ainakin konsulttimaan lakimiestä, jotta asiakkaiden oikeudet ja edut tulevat asianmukaisesti turvattua.

On tärkeää huomioida se, että oikeudenkäynnit ovat tilanteita, joita saa hoitaa vain laissa määrätyt avustajat. Ne ovat hyvin vaativia tehtäviä ja se tulee selkeästi myös huomioida palkkauksessa.

Kun ehdotettujen oikeusapu- ja edunvalvontapiirien tehtävistä oikeusavun substanssipuolella valtaosa ja edunvalvontapiirienkin tehtävistä ehkä merkittävimmät yk-

sittäisten asiakkaiden oikeuksiin ja etuihin liittyvät kysymykset ovat vaativuustasoltaan sellaisia, että ne kuitenkin vaativat ylemmän oikeustieteellisen koulutuksen hankkineen erityisasiantuntijan näkemystä, niin syyttäjäyhdistys näkisi ainoana mahdollisuutena sen, että piirien johtajat olisivat niin ikään ylemmän oikeustieteellisen loppututkinnon suorittaneita lakimiehiä. Vain sellainen koulutus ja kokemuksen omaava johtaja ymmärtää oikeusapu- ja edunvalvontapiirien substanssin ja varmasti uudessakin järjestelmässä toisinaan eteen tulevien toisinaan hankalien esteellisyysskysymysten ratkaisemiseen. Tulee muistaa, että oikeusapu- ja edunvalvontapiirien tehtävät ovat luonteeltaan sellaisia, että johtajan on osattava substanssi. Pelkän johtamiskokemuksen perusteella ei piirejä voi menestyksekkäästi johtaa.

Vielä syyttäjäyhdistys kiinnittää huomiota laajojen oikeusapu- ja edunvalvontapiirien aiheuttamaan mahdollisten jääviystilanteiden kasvavaan määrään, joka voisi lisätä tarvetta käyttää enenevässä määrin yksityisiä avustajia. Kun hallinnonalalla muutenkaan ei ole riittävästi resursseja ja säästötavoitteet korostuvat arjessa, niin yksityisille avustajille tätä kautta maksettaviin lisääntyviin palkkioihin on syytä suhtautua varauksella.

Suomen syyttäjäyhdistys r.y.

Arto Mikkonen
varapuheenjohtaja

Jyri Nikander
hallituksen jäsen